

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2865

Vragen van het lid **Becker** (VVD) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Vluchtelingen die niet op tijd inburgeren mogen geen boete krijgen, zegt Raad van State»* (ingezonden 14 juli 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Nobel** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 20 augustus 2025).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Vluchtelingen die niet op tijd inburgeren mogen geen boete krijgen, zegt Raad van State»?¹

Antwoord 1

Ja, daar ben ik mee bekend.

Vraag 2 t/m 7

Hoe beoordeelt u de uitspraak van de Raad van State dat financiële prikkels voor inburgeraars in strijd zijn met het Europees recht?

Kunt u een beeld schetsen welke gevolgen deze uitspraak specifiek heeft voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021?

De VVD heeft bij de totstandkoming van de Wet inburgering 2021 expliciet gepleit voor het hanteren van prikkels en sancties als «stok achter de deur», welke van deze maatregelen zijn na de uitspraak van de Raad van State juridisch nog houdbaar? Hoe gaat u binnen de beschikbare wettelijke ruimte, zowel binnen als buiten het inburgeringsstelsel (bijvoorbeeld op het gebied van participatie), maximaal gebruikmaken van de mogelijkheden om ervoor te zorgen dat inburgeraars tijdig inburgeren?

Welke alternatieven voor het huidige boetesysteem worden op dit moment door u uitgewerkt? Wordt hierbij ook gekeken naar het aanpassen van de grondslag op basis waarvan boetes worden uitgedeeld? Wanneer kan de Kamer hier een brief over verwachten?

Hoe zorgt u ervoor dat gemeenten voldoende mogelijkheden behouden om inburgeraars te stimuleren en waar nodig aan te spreken op onvoldoende inzet?

¹ NRC, 9 juli 2025, «Vluchtelingen die niet op tijd inburgeren mogen geen boete krijgen, zegt Raad van State» (<https://www.nrc.nl/nieuws/2025/07/09/vluchtelingen-die-niet-op-tijd-inburgeren-mogen-geen-boete-krijgen-zegt-raad-van-state-a4899813>).

Ziet u aanleiding om de huidige wet- en regelgeving rondom inburgering opnieuw te herzien naar aanleiding van deze uitspraak?

Antwoord 2 t/m 7

Ik heb moeten constateren dat de Wet inburgering 2013 (hierna: Wi2013) op onderdelen juridisch in strijd is met artikel 34 van de Europese Kwalificatie-richtlijn. De Wi2013 verbindt een geldboete aan het verwijtbaar niet op tijd voldoen aan de inburgeringsplicht. Het stelselmatig opleggen van dergelijke boetes is voor de betreffende asielstatushouders juridisch niet toelaatbaar, zo blijkt uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Daarnaast moet ik constateren dat onder de Wi2013 het opleggen van een terugbetalingsverplichting van de lening aan asielstatushouders niet is toegestaan. Onder de Wi2013 zijn asielstatushouders verplicht de sociale lening terug te betalen bij verwijtbaar niet tijdig inburgeren. Deze terugbetalingsverplichting blijkt juridisch niet verenigbaar met artikel 34 van de Europese Kwalificatie-richtlijn. Onder de Wet inburgering 2021 (hierna: Wi2021) is dit niet meer aan de orde, aangezien asielstatushouders onder deze wet op kosten van de overheid kunnen inburgeren.

Het kabinet geeft opvolging aan gerechtelijke uitspraken. Zodoende houdt DUO besluiten over de oplegging van boetes bij verwijtbare termijnoverschrijding sinds 4 februari 2025 – de dag van het onderliggende arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie – aan. Dit geldt voor asielstatushouders die inburgeringsplichtig zijn onder de Wi2013 en de Wi2021. Voor asielstatushouders onder de Wi2013 houdt DUO sindsdien tevens besluiten aan over de terugbetaling van de lening bij verwijtbare overschrijding van de inburgeringstermijn. De uitspraak noopt mij deze lijn voort te zetten en voor inburgeringsplichtige asielstatushouders te stoppen met de boete bij verwijtbare termijnoverschrijding, de boete bij niet tijdig afronden van het participatieverklaringstraject of de module Arbeidsmarkt en Participatie en het terugvorderen van lening (Wi2013). De uitspraak ziet niet op gezinsmigranten; voor hen verandert er niets.

In de periode daarvoor, vanaf 15 maart 2023 – de dag waarop de Raad van State prejudiciële vragen stelde –, hield DUO op aangeven van de voormalige Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de invordering van leningen en boetes aan voor besluiten die op of na 15 maart 2023 zijn genomen.

Boete- en terugbetalingsbesluiten van vóór die datum zijn onherroepelijk; het intrekken ervan is niet aan de orde.

In de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtsspraak staat expliciet dat de Wi2021 buiten het bereik van deze uitspraak valt. Dit neemt niet weg dat de uitspraak ook hiervoor van belang is. De Wi2021 voorziet in de mogelijkheid van gemeentelijke boetes als de inburgeringsplichtige niet of onvoldoende meewerkt aan de brede intake of aan de geboden ondersteuning en begeleiding tijdens het inburgeringstraject. Gemeenten hebben die bevoegdheid en passen deze daar waar nodig toe.

Ik zie momenteel de mogelijkheden om de handhaving aan te passen. Ik kan nu al duidelijk zijn over mijn beleidsinzet. Als onderdeel van het totaalpakket aan maatregelen om de naleving van de inburgeringswet te stimuleren, vind ik een stok achter de deur nodig. Inburgeren mag niet vrijblijvend zijn. Uit de uitspraak blijkt dat een geldboete in uitzonderlijke gevallen toelaatbaar is, zoals wanneer de betrokken persoon een bewezen en aanhoudend gebrek aan bereidheid tot integratie heeft getoond. Ik wil de ruimte maximaal benutten. Ik verwacht de Tweede Kamer in oktober nader te kunnen informeren.